Голиш Софія Сергіївна,
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти,
спеціальність «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»;
Рубаха Марія Володимирівна,
кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту;
Львівський національний університет імені Івана Франка

ФІНТЕХ ЯК ЕЛЕМЕНТ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ

Креативні індустрії становлять обширну сферу економіки, яка охоплює різні напрямки, засновані на творчому потенціалі, інноваційних ідеях та культурному контенті. Вони зосереджені на створенні, виробництві або розповсюдженні продуктів і послуг з високим рівнем оригінальності, що відображають індивідуальність і художнє бачення.

Протягом тривалого часу креативний сектор не отримував належної уваги з боку держави та бізнесу, залишаючись на периферії економічної стратегії. Проте з часом стало зрозуміло, що креативні індустрії є потужним рушієм інновацій і дедалі активніше інтегруються в інші галузі. Їхній вплив особливо помітний у сферах, що стрімко розвиваються на основі цифрових технологій, зокрема у фінансових технологіях (фінтеху). Саме фінтех став одним із прикладів того, як креативне мислення, дизайн, UX/UI-рішення, візуальна комунікація та сторітелінг відіграють ключову роль у формуванні нової фінансової культури. Навички, сформовані в креативному середовищі, дедалі частіше стають необхідними для розробки фінансових продуктів, залучення аудиторії та створення довіри до нових сервісів.

У науковій літературі питанням функціонування та розвитку креативної економіки, креативних індустрій приділяється велика увага. Серед українських науковців окреслена тема є надактуальною, що й зумовило існування значної кількості наукових робіт у цій сфері дослідження. Серед їх авторів варто відзначити таких: Т. Божидарнік, Н. Василик, О. Druhova, І. Ільницький, Д. Крикуненко, М. Проскуріна, Т. Розова, Н. Савіцька, та ін. Питання трансформації фінансового сектору держави в середовищі розвитку креативних індустрій частково розглядаються в роботах таких науковців: G. Akerlof, U. Daubaraite, X. Greffe, D. Kahneman, T. Lammer-Gamp, H. Masalin, J. Stiglitz, N. Taleb, R. Thaler. Окремі аспекти поступової зміни моделі функціонування фінансових установ та їх взаємодії з креативними індустріями розглядаються в працях і українських дослідників, зокрема: Т. Васильєвої, В. Зимовця, Ю. Коваленко, В. Леонова, Є. Поліщук, Н. Ткаченко та ін. [1]

Незважаючи на наявність значної кількості наукових праць, присвячених дослідженню даному питанню, існує потреба в подальшому вивченні даного поняття, адже на кожному етапі вона має нові особливості та елементи впливу.

Креативні індустрії зазвичай включають сфери, де головною цінністю є інтелектуальна власність, творчість і креативність. Серед них – дизайн, реклама, мода, музика, кіно, архітектура, цифрові медіа та інші. Водночас у XXI столітті виникають гібридні галузі, які поєднують технології, бізнес і творчість, і фінтех є яскравим прикладом такої інтеграції.

Фінансовий сектор, як важлива складова економіки держави, постійно стикається з впливом процесів індивідуалізації суспільства, посиленням творчого потенціалу та виникненням нових видів економічної діяльності. Це спричинило появу нових очікувань у споживачів щодо фінансових послуг. Щоб залишатися конкурентоспроможними в умовах високої конкуренції на фінансовому ринку, установи змушені адаптуватися до цих змін, що поступово приводить до трансформації їхніх бізнес-моделей і концепцій обслуговування клієнтів.

Фінансові технології являють собою окрему галузь фінансів, що передбачає використання інноваційних технологій для надання і отримання, удосконалення та оптимізації фінансових послуг, розвиток яких з одного боку є надзвичайно швидким, а з іншого має бути адаптованим до вимог фінансового ринку і фінансової інклюзії [2].

Фінтех не обмежується банківськими застосунками чи платіжними системами. Це екосистема, яка охоплює інноваційні підходи до управління фінансами, автоматизацію інвестицій, криптовалюти, блокчейн-рішення, краудфандинг і багато інших напрямів. Успішність багатьох фінтех-проєктів залежить не тільки від їх технічної складності, а й від здатності створювати емоційний зв'язок з користувачем – через візуальний стиль, інтерфейс, сторітелінг та загальний образ бренду. Усе це – характерні риси креативних індустрій.

У 2024 році український фінтех не лише зберігає стійкість перед численними викликами, з-поміж яких найсерйознішим залишається повномасштабна війна, а й активно впроваджує інноваційні та цифрові рішення. Саме ці технології стали опорою для стабільного функціонування банківського сектору, платіжної інфраструктури та необанків, допомагаючи зменшити економічні ризики для бізнесу, держави та громадян. Більше того, фінтех-платформи дедалі частіше відіграють роль інструментів адаптації до кризових умов, забезпечуючи гнучкість, доступність та ефективність фінансових послуг.

Згідно з даними Української асоціації фінтех та інноваційних компаній, штучний інтелект, відкритий банкінг та кібербезпека є найбільш перспективними напрямками розвитку фінансово-технологічного сектору в Україні в 2025-2026 роках (рис.1). Також у ТОП-5 входять діджитал банкінг,

який замінив цифрове кредитування у порівнянні з попереднім роком, і військові технології [3,4].

Рис. 1. Найбільш перспективні напрямки розвитку фінансово-технологічного сектору в Україні у 2025-2026 рр.

У майбутньому можна очікувати ще більшого зближення фінтеху з креативними індустріями: фінансові сервіси будуть пропонувати продукти для фрилансерів, художників, творців контенту, платформи розширюватимуть можливості для співпраці між інвесторами та митцями, а дизайн і креативність залишатимуться центральною частиною успішної фінансової комунікації.

Висновки. Фінтех у сучасному світі перестає бути лише технологічною інновацією у сфері фінансів – він поступово стає невід'ємною частиною креативної економіки. Завдяки використанню дизайну, цифрового контенту, гейміфікації, персоналізації та нових форм комунікації, фінансові сервіси набувають рис творчих продуктів. Інтеграція креативних підходів у фінтех дозволяє не лише покращувати користувацький досвід, а й формувати нову фінансову культуру, орієнтовану на індивідуальність, естетику та емоційний зв'язок із клієнтом.

Крім того, креативний компонент сприяє гнучкості фінтеху в умовах змін, стимулює інновації та відкриває нові можливості для співпраці між технологіями, бізнесом і культурою. Таким чином, фінтех дедалі більше виконує не лише функціональну, а й соціокультурну роль, що підтверджує його належність до креативних індустрій майбутнього.

Список використаних джерел

1. Шкарлет С., Дубина М. Особливості взаємодії креативних індустрій та фінансових установ. *Проблеми і перспективи економіки та управління.* 2019. № 1 (17). С. 207-218.

2. Солоджук Т., Щур Р., Дрислюк В. Ринок фінансових технологій (фінтеху) в україні: стан та перспективи розвитку. *Економіка та суспільство.* 2023. (56). https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-160

3. Фінтех-тренди в Україні та світі: що впливатиме на фінансовий сектор у 2025 році. URL: https://fintechinsider.com.ua/finteh-trendy-v-ukrayini-ta-sviti-shho-vplyvatyme-na-finansovyj-sektor-u-2025-roczi/

4. «Фінтех тренди 2025». *Українська асоціація фінтех та інноваційних компаній.* URL: https://drive.google.com/file/d/18SwyyJd6RsTTl_aCXcYFGbFTgpc01_Ly/view

5. Креативні індустрії та їхній внесок у економічний розвиток. URL: https://ciau.org.ua/novyny/kreatyvni-industrii-ta-ikhniy-vnesok-u-ekonomichnyy-rozvytok/

6. Креативні індустрії: їх роль та місце у сучасному українському суспільстві, URL: https://surl.li/zxcmop